

Propuneri pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

Nr. d/o	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor care se propun spre modificare	Conținutul propunerii (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)	Impactul bugetar
I.	Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997			
1.	<p>Art. 54¹ Subiecții impunerii (pentru regimul fiscal al agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii)</p> <p>(1) Subiecți ai impunerii sînt agenții economici care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier), întreprinzătorilor individuali, precum și agenților economici la care ponderea venitului pentru anul precedent din prestarea de servicii de consultanță pentru afaceri și management (pct. 70.22 din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei) este mai mare de 60% din venitul din vânzări.</p> <p>(3) Agenții economici menționați la alin.(1) pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia:</p> <p>a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere sau din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere și impozabile cu T.V.A. în sumă de până la 1,2 milioane de lei, cu condiția că livrările scutite de T.V.A. fără drept de deducere depășesc 50% din totalul livrărilor;</p>	<p>Art. 54¹ și a-1 expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Subiecți ai impunerii sînt agenții economici care:</p> <p>a) nu sunt persoane fizice care practică activitate de antreprenariat - întreprinzători individuali sau gospodării țărănești (de fermier);</p> <p>b) au în calitate de acționari (asociați) direcți persoane juridice cu o pondere totală în capitalul social de până la 40% inclusiv.</p> <p>(3) Agenții economici pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia:</p> <p>a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venituri totale în sumă de până la 3,6 milioane de lei;</p> <p>b) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, nu au obținut venit din vânzări;</p> <p>c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare.</p> <p>Alegerea regimului fiscal se realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) pînă la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) pînă la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p> <p>(3¹) Agenții economici, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venituri totale ce depășesc 3,6 milioane de lei, aplică regimul de impozitare în modul general stabilit.</p> <p>(6) Agenții economici care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute la cap.6 din prezentul titlu.</p>	<p>La moment, migrarea contribuabililor din sectorul agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii la un regim de impozitare simplificat este condiționat de înregistrarea în calitate de plătitor T.V.A., ceea ce efectiv diminuează destul de mult posibilitatea de aplicare la acest regim pentru un spectru mai larg de entități ale IMM-urilor (conform legislației unul din plafoanele maxime ale IMM-urilor este cifra de afaceri de 50 mil lei, iar plafonul de înregistrare în calitate de plătitor T.V.A. este la nivelul de 1,2 mil lei).</p> <p>Extinderea spectrului de aplicare pentru entitățile ce înregistrează cifra de afaceri peste plafonul stabilit (triplic celui existent la moment) ar da posibilitatea pe de o parte de a optimiza fiscal IMM-urile, pe de altă parte sistemul simplificat asigură încasări la buget aferent impozitului pe venit indiferent și necondiționat de rezultatul financiar sau profitul până la impozitare obținut, ceea ce va genera venituri bugetare suplimentare.</p> <p>Ca rezultat se propune limitarea utilizării impozitării date numai pentru companii în care participarea persoanele juridice în capitalul statutar nu depășesc 40%</p> <p>Un argument în plus ar fi și luarea în considerație a experienței țărilor din regiune, de exemplu în România, un regim similar funcționează având o limită de eligibilitate de 500 mii EUR (anterior fiind 1 mil. EUR).</p>	<p>Impactul este pozitiv.</p> <p>Majoritatea companiilor mici noi create primele 3 ani sunt în pierdere totodată aplicarea acestui mecanism va permite – previzibilitatea pentru companiilor mici la formarea prețurilor și adițional generarea veniturilor constante pentru BPN și adițional o să micșoreze povara fiscală pentru companii micro și mici care deja activează în domeniul</p>

	<p>b) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, nu au obținut venit;</p> <p>c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare.</p> <p>Alegerea regimului fiscal se realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) pînă la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) pînă la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p> <p>(3¹) Agenții economici menționați la alin.(1) care, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere în mărime ce depășește 1,2 milioane de lei, aplică regimul de impozitare în modul general stabilit.</p> <p>(4) Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, devin plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare în modul general stabilit din momentul în care sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.</p> <p>(5) Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, au încetat a fi plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol din momentul menționat la art.113 alin.(4).</p> <p>(6) Agenții economici care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute la cap.6 din prezentul titlu.</p>			prestării serviciilor.
2.	<p>Articolul 54². Obiectul impunerii</p> <p>(1) Obiect al impunerii este venitul determinat conform contabilității</p>	<p>Expunerea art. 54² în următoarea redacție:</p> <p>(3) În obiectul impunerii nu se includ:</p> <p>a¹) veniturile prevăzute la art.20;</p> <p>h) veniturile rezultate din diferența de curs valutar.</p>	În redacția Codului Fiscal aferent anului 2022, prin modificarea art. 54 ² alin. (3), efectiv a fost majorată baza de impozitare sau obiectul impunerii cu venituri din diferența de curs	Impactul este 0 având în vedere numărul mic al

	<p>financiare, obținut în perioada fiscală de declarare.</p> <p>(2) În scopul aplicării prevederilor prezentului capitol, valoarea returului de marfă sau a discountului (reducerii) urmează să micșoreze mărimea obiectului impunerii în perioada fiscală în care a avut loc returul de marfă (s-a acordat discountul), inclusiv în cazul în care vânzarea mărfurilor respective a avut loc în perioadele fiscale precedente.</p> <p>(3) În obiectul impunerii nu se includ veniturile prevăzute la art.20.</p>		<p>valutar, care de facto reprezintă venituri calculate – cu alte cuvinte pe "hârtie"</p>	<p>subiecților impunerii</p>
<p>3.</p>	<p>Art. 54³ Cota de impozit Cota impozitului pe venit constituie 4% din obiectul impunerii.</p>	<p>Expunerea art. 54³ în următoarea redacție: "Cota impozitului pe venit constituie 3% din obiectul impunerii."</p>	<p>În contextul de a majora spectrul de accesibilitate a IMM-urilor la un regim fiscal simplificat ar fi justificată revenirea la cota de impozitare de 3% din venitul impozabil.</p> <p>Un argument în plus ar fi și luarea în considerație a experienței țărilor din regiune, de exemplu în România, un regim similar funcționează având o cotă de impozitare de 1% din venitul impozabil.</p>	<p>Impactul este neesențial Majoritatea companiilor mici noi create primele 3 ani sunt în pierdere totodată aplicarea acestui mecanism va permite – previzibilitatea pentru companiilor mici la formarea prețurilor și adițional generarea veniturilor constante pentru BPN și adițional o să micșoreze povara fiscală pentru companii micro și mici care deja</p>

				activează în domeniul prestării serviciilor.
4.	<p>Art. 96 Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.:</p> <p>a) cota-standard – în mărime de 20% din valoarea impozabilă a mărfurilor și serviciilor importate și a livrărilor efectuate pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) cote reduse în mărime de:</p> <p>- 12% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei;</p> <p>- 12% – la produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.</p>	<p>Modificarea art. 96 lit. b) și anume: liniutele opt și nouă cifrele „12%” în „6%”.</p>	<p>Sectorul HoReCa a fost filiera antreprenorială care a fost puternic afectată de restricțiile pandemice și de criza economică care continuă în regiune și la nivel mondial. În acest context, a fost stabilită temporar cota redusă de 6% la livrările de produse și servicii aferent entităților din acest sector. În condițiile în care sectorul hotelier și turistic este unul destul de fragil și în dezvoltare este necesar de a diminua șarja fiscală aferent TVA pentru consumatorul final, cu scopul de a majora cererea la serviciile și produsele din acest sector, iar aceasta ar crea o majorare a încasărilor la buget pe cale extensivă și chiar din surse directe de impozitare (impozit pe venit, contribuții de asigurări sociale de stat etc.).</p> <p>De asemenea aceste modificări ar menține entitățile autohtone în domeniu în condiții concurențiale similare cu țările megieșe și din regiune.</p> <p>Un argument suplimentar pentru menținerea cotei reduse de 6% din sector ar fi creșterea galopantă a costurilor, mai ales ce ține de produsele alimentare, materialele de construcții și resursele energetice, iar reducerea cotei TVA ar determina diminuarea prețurilor și respectiv ar determina și o diminuare a ratei inflației per total. În plus ar fi și luarea în considerație a experienței țărilor din regiune, de exemplu în România, un regim similar funcționează având o cotă redusă T.V.A. de 5%.</p>	<p>Impactul este neesențial Reieșind că HOREC în perioada stării de urgență utilizează rata data pe parcursul primelor 6 luni al anului 2022 și având în vedere rata inflației – micșorarea ratei TVA de iure la rata care este utilizată de facto nu o să impacteze esențial veniturile BPN. Totodată poate crea un impuls de dezvoltarea domeniului care în termen lung pozitiv o să influențe la veniturile Bugetului Public National.</p>
5.	<p>Art. 101 Modul de calculare și achitare a T.V.A. (1) Subiecții impozabili stipulați la art.94 lit.a), e) și f) sînt obligați să declare, conform art.115, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită</p>	<p>La art. 101 se propune introducerea unui alineat nou cu următorul cuprins: (1¹) Subiecții impozabili stipulați la art.94 lit.a), e) și f) și art. 115 alin. (4) sînt obligați să declare, conform art.115, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art.114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale,</p>	<p>Criza economică la nivel național, regional și mondial, cauzată de criza pandemică a avut un impact negativ asupra antreprenorialului care face parte din categoria IMM-urilor, acest sector fiind unul destul de fragil, în dezvoltare și destul de sensibil la șocurile</p>	<p>Impactul este 0, totodată sumele TVA o sa fie achitate în alte luni decât in regim</p>

	conform art.114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținându-se cont de dreptul de deducere conform art.102.	serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținându-se cont de dreptul de deducere conform art.102 alin. (19).	economice. Acest lucru s-a amplificat ca urmare a unui șoc economic care a afectat antreprenoriatul mic și mijlociu, cauzat de creșterea galopantă a prețurilor pe piața produselor energetice, care a fost unul din factorii ce a determinat creșterea ratei inflației în economie la un nivel de peste 20%. Problema esențială în perioada crizei economice este deficitul de lichidități și vulnerabilitatea antreprenorilor la riscul de insolabilitate. Luând în considerație faptul că procedura de rambursare a T.V.A. a fost una valabilă în perioada pandemică actualmente se impun și alte soluții care ar diminua decalajul negativ de trezorerie în special aferent plății T.V.A. Un mecanism eficient și deja implementat în multe țări, inclusiv în România ar fi introducerea regimului fiscal T.V.A la încasare, care și în România a fost conceput anume cu scopul de a debloca fluxul de trezorerie pentru stat și societățile comerciale mici. Sistemul TVA la încasare permite de a deduce și a colecta taxa pe valoare adăugată doar în momentul în care ai plătit și respectiv ai primit banii de la parteneri (furnizori sau clienți). Ca rezultat se propune sistemul T.V.A. la încasare, care constă în faptul că data livrării se consideră data încasării contravalorii integrale sau parțiale a livrării de bunuri și prestării de servicii, iar dreptul de deducere a T.V.A. apare la data plății aferent bunurilor și serviciilor furnizorului sau prestatorului. Introducerea unui asemenea instrument se propune pentru micul business prin plafonarea companiilor eligibile de a aplica acest mecanism la un anumit nivel maxim al cifrei de afaceri. Se propune ca plafonul de eligibilitate să constituie 3,6 mil. lei (livrări impozabile cu excepția celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere înregistrate în ultimele 12 luni consecutive).	standard. Deci o să influențez numai la fluxul mijloacelor bugetare în luni
6.	Art. 102 Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate	La art. 102 se propune introducerea unui alineat nou cu următorul cuprins: (19) Pentru perioadele fiscale în care subiectul are dreptul de a aplica regimul fiscal TVA la încasare conform alin (4) – (4 ²) art. 115, permiterea deducerii sumei T.V.A. se va aplica conform alin. (1)-(18) al prezentului articol, însă doar aferent sumelor achitate furnizorilor plătitori ai T.V.A. Pentru perioadele fiscale în care subiectul nu are dreptul de a aplica acest regim, deducerea T.V.A. se va efectua conform alin. (1)-(18) al prezentului articol.		Impactul este 0 , totodată sumele TVA o să fie achitate în alte luni decât în regim standard. Deci o să influențez numai la fluxul mijloacelor bugetare în luni
7.	Art. 108 Termenele obligației fiscale	Modificarea redacției alin. (1) : (1) Data calculării obligației fiscale privind T.V.A. este data livrării. Data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5)–(8 ¹). La art. 108 se propune introducerea unui alineat nou cu următorul cuprins: (8 ¹) Pentru perioadele fiscale în care subiectul are dreptul de a aplica regimul fiscal TVA la încasare conform art. 115 alin. (4), data livrării se consideră data primirii plății totale sau parțiale pentru mărfurile și serviciile prestate.		
8.	Art. 115 Declarația T.V.A. și achitarea ei (1) Fiecare subiect impozabil, specificat la art.94 lit.a), c), e) și/sau lit.f), este obligat să prezinte declarația privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală. Declarația se întocmește pe un formular oficial, care este prezentat la Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de data de 25	A introduce următoarele alineate noi: (4) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitor T.V.A. în conformitate cu art. 112 pot opta pentru aplicarea regimului la încasare pentru achitarea TVA dacă la 31 decembrie anului precedent a înregistrat livrări impozabile de până la 3,6 mil. lei, cu excepția celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Alegerea regimului dat se perfectează prin înștiințarea oficială a Serviciului Fiscal de Stat, completând formularul respectiv. Subiectul este obligat să aplice regimul dat din prima zi a lunii următoare		Impactul este 0 . Impactul este 0, totodată sumele TVA o să fie achitate în alte luni decât în regim

<p>a lunii care urmează după încheierea perioadei fiscale.</p> <p>(1¹) Declarația privind T.V.A. se prezintă utilizând, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art.187 alin.(21).</p> <p>(1²) Fiecare subiect impozabil specificat la art.94 lit.d) este obligat să prezinte declarația privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală în care au avut loc livrări impozabile. Declarația se întocmește conform formularului aprobat de Serviciul Fiscal de Stat și se prezintă în mod obligatoriu, prin metode automatizate de raportare electronică, prin intermediul cabinetului electronic personal al contribuabilului, în termen de până la data de 25 a lunii care urmează după încheierea perioadei fiscale.</p> <p>(2) Fiecare subiect impozabil trebuie să verse la buget suma T.V.A., care urmează a fi achitată pentru fiecare perioadă fiscală, cel târziu la data stabilită pentru prezentarea declarației pe această perioadă, cu excepția achitării T.V.A. în buget:</p> <p>a) pentru serviciile aferente importului de mărfuri, a cărei achitare se face la momentul importului mărfii;</p> <p>b) pentru serviciile importate, a căror achitare se face până la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost importat sau achitat serviciul, în funcție de ce a avut loc mai înainte;</p> <p>c) pentru procurările specificate la art.95 alin.(1) lit.e) și/sau lit.f), achitarea T.V.A. se efectuează nu mai târziu de data predării (transmiterii) mărfurilor cumpărătorului (beneficiarului), eliberării facturii fiscale sau la data la care se efectuează plata, parțial sau în întregime, în funcție de ce are loc mai înainte.</p>	<p>celelalte în care a fost depusă cererea în adresa Serviciului Fiscal de Stat . Neprezentarea cererii privind aplicarea regimului T.V.A. la încasare nu permite subiectului aplicarea acestui regim, în acest caz fiind aplicat regimul general.</p> <p>(4¹) În cazul în care pe parcursul a anului calendaristic livrările impozabile, cu excepția celor scutite de T.V.A. fără drept de deducere depășesc plafonul de 3,6 mil lei, subiectul nu are dreptul să aplice regimul fiscal T.V.A. la încasare din prima zi a lunii următoare în care a fost înregistrată depășirea.</p> <p>(4²) Subiecții impozabili au dreptul de a renunța la regimul fiscal T.V.A. la încasare depunând o cerere în adresa Serviciului Fiscal de Stat, iar subiectul va înceta aplicarea regimului fiscal T.V.A. la încasare din prima zi a lunii următoare în care a fost depusă cererea.</p>		<p>standard. Deci o să influențez numai la fluxul mijloacelor bugetare în luni</p>
---	---	--	--

	(3) Pentru fiecare perioadă fiscală, subiecții impozabili specificați la art.94 lit.d) trebuie să verse la buget suma T.V.A., în una dintre valutele MDL/USD/EUR, cel târziu la data stabilită pentru prezentarea declarației pe această perioadă.			
9.	Art. 180 Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale (1) În cazul admiterii restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, termenul de stingere a obligației fiscale poate fi modificat, în conformitate cu prezentul articol, pe o perioadă de până la 12 luni consecutive, cu calcularea unei majorări de întârziere, în conformitate cu prevederile art.228, și cu aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale sub formă de gaj.	Modificarea redacției alin. (1) : Se exclude sintagma “, cu calcularea unei majorări de întârziere, în conformitate cu prevederile art.228, și” din alin. (1).	Criza de lichidități are în mare parte și un impact negativ asupra situației financiare a antreprenorilor. În situațiile în care deficitul fluxului de trezorerie este determinat de lipsa de lichidități pentru asigurarea activității operaționale normale cu achitarea tuturor datoriilor și obligațiilor interne mai ales ce ține de impozite, taxe, salarii, contribuții de asigurări sociale etc. , deseori companiile sunt determinate de a contracta credite bancare, overdrafturi etc. pentru a suplini deficitul de cash. Ratele dobânzilor aplicate la credite sunt în creștere, acestea fiind determinate de creșterea ratei de bază stabilite de BNM (pe parcursul anului 2022 aceasta a crescut de la 8,50 la 15,50%). Reieșind din aceasta, pentru a diminua impactul financiar negativ se propune de a anula calculul dobânzilor în cazul în care contribuabilului i se acordă amânarea sau reeșalonarea plăților la buget în condițiile prevăzute de actele normative în vigoare.	Impactul este neesențial Impactul neesențial se bazează pe fapt că termenul se modifică prin decizia Serviciului Fiscal de Stat și aceasta măsură este acoperită și cu aplicarea gajului din partea contribuabilului
II. Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii				
1	Articolul 4. Definierea întreprinderilor mici și mijlocii (1) Se definesc ca fiind întreprinderi mici și mijlocii întreprinderile care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: a) au un număr mediu anual de salariați (numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune) de până la 250; b) realizează o cifră anuală de afaceri (venituri din vânzări) de până la 50 de milioane de lei sau dețin active totale (active imobilizate și active circulante) de	Expunerea alineatului (1) art. 4 în următoarea redacție: ” 1) Se definesc ca fiind întreprinderi mici și mijlocii întreprinderile care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: a) au un număr mediu anual de salariați (numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune) de până la 250; b) realizează o cifră anuală de afaceri (venituri din vânzări) de până la 200 de milioane de lei sau dețin active totale (active imobilizate și active circulante) de până la 100 de milioane de lei, conform ultimei situații financiare aprobate.”		Impactul este neesențial Se lărgeste grupul companiilor care pot opta la programe de susținerea întreprinderilor IMM prin programe gestionate de ODIMM

	până la 50 de milioane de lei, conform ultimei situații financiare aprobate. (2) Plafonul cifrei de afaceri și al activelor totale prevăzut la alin.(1) lit.b) poate fi modificat, în funcție de evoluția indicatorilor macroeconomici, prin hotărâre de Guvern.			
2	<p>Articolul 5. Clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii</p> <p>(1) În funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:</p> <p>a) întreprindere micro – întreprindere care are cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 9 milioane de lei sau deține active totale de până la 9 milioane de lei;</p> <p>b) întreprindere mică – întreprindere care are de la 10 până la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 25 de milioane de lei sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei;</p> <p>c) întreprindere mijlocie – întreprindere care are de la 50 până la 249 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau deține active totale de până la 50 de milioane de lei.</p> <p>(2) Criteriul definitoriu constant folosit la clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii în scopuri statistice este numărul mediu anual de salariați.</p>	<p>Expunerea alineatului (1) art. 5 în următoarea redacție:</p> <p>(1) În funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:</p> <p>a) întreprindere micro – întreprindere care are cel mult 10 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 13,5 milioane de lei inclusiv sau deține active totale de până la 5,6 milioane de lei inclusiv;</p> <p>b) întreprindere mică – întreprindere care are de la 11 până la 50 de salariați inclusiv, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei inclusiv sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei inclusiv;</p> <p>c) întreprindere mijlocie – întreprindere care are de la 51 până la 250 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 200 de milioane de lei sau deține active totale de până la 100 de milioane de lei.</p>	<p>Clasificarea IMM-urilor stabilită în prezent în legea 179/2016, a fost bazată pe unele realități economice din anii 2015-2016, care au suferit schimbări esențiale pe parcursul ultimilor 6 ani și necesită a fi ajustate și aliniate la realitățile prezente, în special ținând cont de rata inflației pe parcursul anilor vizați dar și volatilitatea ratei de schimb a monedei naționale în raport cu Euro, avînd în vedere că cifrele din art. 5 al Legii 179/2016 se bazează și pe Recomandarea adoptată de către Comisia Europeană 2003/261 .</p> <p>Totodată, avînd în vedere că salariul mediu pe economice a suferit modificări esențiale pe parcursul ultimilor 6 ani, fapt care are un impact semnificativ a proceselor de afaceri în țară, se propune ajustarea în sensul majorării cu cel puțin 50% din valorile actuale prevăzute în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii</p>	<p>Impactul este neesențial</p> <p>Se lărgeste grupul companiilor care pot opta la programe de susținerea întreprinderilor IMM prin programe gestionate de ODIMM</p>
III	Lege cadru nouă: Legea cu privire la liber profesioniști¹			

¹ Proiectul legii (inclusiv conținutul articolelor), nota informativă și studiul se anexează la prezenta propunere

1	Legea cu privire la liber profesioniști ²	<p>Prezenta propunere conține următoarele prevederi principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) stabilește condițiile de exercitare a activității de liber profesionist; (ii) stabilește condițiile de evidență a lor; (iii) prevede drepturile și obligațiile liber profesioniștilor dar și a beneficiarilor serviciilor și lucrărilor executate de către aceștia; (iv) stabilește prevederi cu privire la statutul și utilizarea aplicației mobile pentru exercitare a activității de liber profesionist; (v) prevede aspectele fiscale și cotele de impozit aferente activității de liber profesionist; (vi) completează Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, prin care Serviciul Fiscal de Stat (cu implicarea BNM) va putea autoriza băncile și prestatorii serviciilor de plată să creeze și să utilizeze aplicațiile mobile specializate care vor putea fi utilizate de către liberii profesioniști pentru primirea plăților și plata impozitelor către stat. <p>Elementele noi din Proiectul de Lege propus:</p> <p>În esența sa proiectul de lege este un element nou în sine și vine cu un șir de măsuri menite să scoată din aria opacă și neoficială a unui număr semnificativ de persoane care activează neoficial și nu plătesc impozite.</p> <p>Elementul principal al proiectului legii este Aplicația mobilă care va aparține și va fi gestionată de către entitățile autorizate (băncile și prestatorii serviciilor de plată), autorizate de către Serviciul Fiscal de Stat (cu implicarea BNM), și care vor putea fi utilizate de către liberii profesioniști pentru primirea plăților și plata impozitelor către stat. Astfel, se propune ca cuantumul impozitului să fie calculat în mod automatizat de Aplicația mobilă, în cotă procentuală din suma venitului liber profesionistului, în corespundere cu cotele de impozitare stabilite în proiect. Entitățile autorizate</p>	<p>Proiectul vine cu soluții la următoarele probleme:</p> <p>(a) Fenomenul muncii la „negru” sau „gri”</p> <p>Republica Moldova se confruntă pe o perioadă de mulți ani cu fenomenul muncii neoficiale sau „munca la negru sau gri”. Acest fenomen se întâlnește și în cadrul raporturilor de muncă permanente care necesită încheierea contractelor individuale de muncă, dar se atestă o intensificare sporită când vine vorba despre munca (serviciile / lucrările) individuale sau ale așa numiților liber profesioniști sau „freelance-ri”.</p> <p>O simplă cautare în lista anunțurilor pe internet generează mii de rezultate de servicii și lucrări în diverse domenii, de la reparația bunurilor și locuințelor pînă la servicii de curățenie în locuințe etc³. În marea majoritate a cazurilor sunt antrenate persoane care activează neoficial, fără nici o autorizare sau formă organizatorico-juridică a activității antreprenoriale pe care o practică.</p> <p>Potrivit datelor Biroului Național de Statistică⁴, în Republica Moldova sunt peste 842 de mii de salariați. 7% dintre aceștia primesc salariu “în plic”, deci nu plătesc impozite la stat. În același timp, aproape 20 la sută dintre persoanele angajate lucrează neoficial. Cei mai mulți salariați fără contract</p>	<p>Impactul financiar al propunerii este în detaliu prezentat în Secțiunea 5 al Notei Informative – Fundamentarea Economico-Financiară, și</p>
---	--	---	--	--

² Proiectul legii (inclusiv conținutul articolelor), nota informativă și studiul se anexează la prezenta propunere

³ <https://999.md/ro/category/services>

⁴ <http://tvr Moldova.md/economic/r-moldova-inregistreaza-pierderi-anuale-de-peste-trei-miliarde-de-lei-din-cauza-angajarii-la-negru/>

		<p>menționate vor reține cuantumul impozitului stabilit la moment primirii banilor de către liber profesioniști și vor asigura transferul acesteia la conturile corespunzătoare ale trezoreriei de stat.</p> <p>Un alt element nou se propune a fi cotele impozabile diminuate în raport cu cotele generale stabilite în prezent de către Codul Fiscal, dar care vor crește gradual în fiecare an pînă la un nivel anumit. Acest fapt va crea condiții favorabile pentru a încadra în activitatea legală și transparentă a unui număr cît mai mare a persoanelor care activează neoficial și va pregăti societatea la o trecere graduală la o cotă impozabilă mai sporită.</p>	<p>de muncă sunt în agricultură, 60%, comerț 13% și industrie 7,0%.</p> <p>Practica de angajare fără perfectarea contractelor de muncă este mai frecventă 10rinter salariații bărbați – 9,4%, decât salariații femei 3,8%. Cea mai mare pondere a persoanelor ocupate informal este înregistrată în construcții. Astfel din numărul total al persoanelor care lucrează în această ramură 62,2% nu au un contract de muncă.</p> <p>Potrivit Serviciului Fiscal de Stat, în primele 3 luni ale 2021, Statul a fost prejudiciat cu plăți legale în valoare cu 3,5 mil. Lei⁵ din partea contribuabililor. În esență aceste cifre denotă o problemă mai gravă decît pare la prima vedere, ținînd cont de amploarea fenomenului care durează în timp, iar cifrele se ridică la zeci de milioane anual.</p> <p>Urmare a practicilor existente și a lipsei a careva acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Statul pierde zeci de milioane lei anual prin lipsa reglementărilor și acțiunilor de aducere în cîmpul legal și transparent a persoanelor implicate în activități neoficiale; (ii) Persoanele implicate în activități neoficiale sunt expuse riscului de a nu fi plătite, a nu putea justifica anumite surse de venit la contractarea unor 	
--	--	--	---	--

⁵ <http://tvr Moldova.md/economic/r-moldova-inregistreaza-pierderi-anuale-de- peste-trei-miliarde-de-lei-din-cauza-angajarilor-la-negru/>

			<p>credite/împrumuturi sau alte tipuri de declarații etc.</p> <p>(iii) Persoanele implicate în activități neoficiale nu beneficiază de un statut oficial, nu plătesc impozite, fapt care îi face pasibili de un șir de sancțiuni.</p> <p>(b) Problemele în sectorul IMM</p> <p>În prezent, se atestă o situație complicată pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii să angajeze pe cineva care, spre exemplu, să vopsească un perete, sau să repare frigiderul, să facă realizeze mici lucrări la instalații sanitare etc., exemple pot fi foarte numeroase.</p> <p>De cele mai dese ori toate aceste servicii cât și persoanele care le prestează sunt afișate și anunțate în mod deschis pe unele website-uri sau rețele sociale. Pe parcursul anilor, la acești oameni apelează nu doar persoanelor fizice dar și IMM-urile, care evident că plătesc pentru serviciile prestate de către ei. Niciunul dintre acești oameni nu lucrează oficial, respectiv nu plătesc impozite, iar IMM-urile nu pot plăti în condițiile foarte transparente și într-un mod oficial.</p> <p>Aceast fapt înseamnă că IMM-urile trebuie să identifice bani în numerar și pe care să-i cheltuie la fel în numerar. Acest lucru înseamnă, la rândul său, că trebuie să creeze numerar. Ceea ce adesea duce la:</p>	
--	--	--	--	--

			<p>1) evaziune fiscală (fără emiterea bonurilor fiscale etc.)</p> <p>2) soluții pentru zona gri - de ex. închirierea aparatului foto de la fotograf sau alt mijloc.</p> <p>Prin soluționarea acestei probleme, companiile micro și mici vor putea lucra într-o manieră pe deplin legală și transparentă, iar angajații vor avea un venit legal și transparent, un istoric bancar și pentru scopuri de credit etc.</p> <p>(c) Finalitățile urmărite de proiectul legii sunt:</p> <p>(i) acordarea unui statut legal liber profesioniștilor, fapt care va</p> <p>(ii) facilita desfășurarea activității antreprenoriale în țară ale acelor persoane individuale care nu pot să-și înregistreze întreprinderi individuale sau cu răspundere limitată din motivul că sunt prea mici,</p> <p>(iii) va diminua semnificativ elementul eschivării de plata impozitelor a acestei categorii de persoane care muncesc neoficial.</p>	
IV	Reformarea Facturii Fiscale			
	<p>Codul fiscal nr. 1163/1997⁶:</p> <p>Art. 5</p> <p>Art. 85 alin. (1)</p> <p>Art. 93</p>	<p>Propunerea are scopul de a reforma instituția „Facturii Fiscale” după cum urmează:</p> <p>(i) „Factura fiscală” rămîne în vigoare dar aplicarea ei se limitează similar practicii europene la chestiunile aferente procedurilor de <u>achiziții publice</u> (Vezi studiile pe care se bazează proiectul legii);</p>	<p>În temeiul scrisorii Ministerului Finanțelor din 22.11.2021 nr. 15/3-03/515/1172, se înaintează prezenta propunere.</p>	

⁶ Proiectul legii (inclusive conținutul articolelor), nota informativă (inclusiv impactul bugetar) și studiile se anexează la prezenta propunere

<p>Art. 102 Art. 116¹ Art. 117 Art. 117¹ Art. 257 Art. 259¹</p> <p>Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017:</p> <p>Art. 11 alin. (8) Art. 12</p> <p>Legea contabilității nr. 113/2007:</p> <p>Art. 19 Art. 20</p>	<p>(ii) „Factura fiscală” pentru operațiunile comerciale între entitățile de drept privat se substituie prin simpla „Factură” (<i>invoice, adoptat de către conducerea entității comerciale cu respectarea condițiilor stabilite în Codul fiscal</i>) aliniindu-se la practicile statelor Uniunii Europene, dar și la practicile / reglementările legislației naționale în raport cu operațiunile comerciale internaționale, în cadrul cărora <u>nu se solicită nici în prezent factura fiscală, ci doar factura (invoice-ul) adoptat de conducerea companiei comerciale.</u></p> <p>(iii) Un alt element important reprezintă aspectele de conținut / esență a facturilor (invoice-urilor), în acest sens Codul fiscal va stabili un <u>șir de informații obligatorii care urmează să le conțină o factură pentru a fi valabile / valide</u> pentru a fi luate în calcul de autoritatea fiscală / vamală etc. În cazul în care elementele obligatorii vor fi absente sau nu se vor conține în factură autoritatea fiscală nu va lua în calcul în scopuri fiscale acele facturi incomplete, și respectiv va aplica mecanismele existente legale pentru efectuarea verificărilor necesare.</p> <p>O practică similară există în prezent în România, legislația căreia aduce o flexibilitate operatorilor economici de a decide <u>asupra formei</u> facturilor (invoice-urilor) însă stabilește <u>lista exhaustivă a elementelor obligatorii</u> care trebuie să fie reflectate în document pentru a fi utilizată în scopuri fiscale. Evident că factura nu va fi examinată separat dar va fi analizată împreună cu un șir de documente de suport, cum ar fi contractele, transferuri bancare, avansuri, bonuri fiscale etc.</p> <p>(iv) Noțiunea bonului de casă (bon fiscal) se stabilește expres în Codul fiscal, astfel fiind ridicat de la nivelul HG la nivelul legii organice.</p> <p>Totodată, se extinde utilitatea și puterea juridică a bonului fiscal pentru operațiunile comerciale în numerar și/sau prin alt instrument de plată care atestă operațiunea economică și achitarea plății, între toate persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, pentru orice operațiune comercială permisă de lege. Astfel, pentru acele operațiuni pentru care se emite un bon <u>nu este obligatorie emiterea facturii</u>, deși <u>rămîne la discreția părților contractante să decidă dacă doresc să emită o factură (invoice)</u>. În cazul în care operatorul economic optează să emită / primescă o factură (invoice) – sunt liberă să o facă.</p>	<p>La momentul actual, în pofida mai multor tentative de modernizare a sistemului fiscal actual, acesta mai conține elemente de contabilitate înrădăcinate în controlul statului și supravegherea proceselor de afaceri, probabil inspirate din trecutul său de câteva decenii în urmă din economia planificată, fiind aplicate în prezent cu titlu de reminiscență în domeniul fiscal. În special acest mecanism de control centralizat se datorează unei practici care nu se mai repetă în alte state și aici ne referim la -factura fiscală, aplicarea ei practică, continuarea solicitării autorităților publice a alpicării ștampilei care din 2016 nu mai este obligatorie etc. Mai detaliat la unicitatea respectivului element ne vom referi la studiile efectuate la elaborarea prezentului proiect de lege, cât și la bunele practici în materie aplicate în statele Uniunii Europene.</p> <p>Urmare a practicilor existente formate în baza reglementărilor normative în vigoare:</p> <p>(a) operatorii economici suportă cheltuieli excesive în termeni de timp, resurse umane și administrative pentru procese birocratice excesive și de prisos, avînd în vedere că scopul lor inițial este de a desfășura afaceri în condiții favorabile create de stat și respectiv a</p>	
---	---	---	--

		<p>(v) Sancțiunile pentru neutilizarea, sau utilizarea neconformă a facturilor fiscale se elimină în lumina excluderii lor în favoarea facturilor (invoice-urilor). Totodată <u>se păstrează sancțiunile fiscale pentru operațiunile comerciale care nu sunt însoțite de nici o factură.</u></p> <p>(vi) Se stabilește că necorespunderea facturii prevederilor art. 117 (adică dacă factura nu conține elementele obligatorii necesare autorității fiscale pentru a identifica veridicitatea operațiunii) <u>face imposibilă luarea în calcul</u> a datelor cuprinse în ea de către organele abilitate <u>în vederea rambursării T.V.A.</u></p>	<p>plăți impozite din venitul acumulat. Redundanța facturilor fiscale este și mai pronunțată când analizăm lista de acte de suport a operațiunii comerciale care o probează (justifică) cum ar fi bonurile fiscale, contractele între operatori economici, actele de primire-predare, actele vamale etc.</p> <p>(b) marea majoritate a companiilor (circa 90% din total) din Republica Moldova sunt Întreprinderi Mici și Mijlocii (IMM-uri). Acestea sunt adesea blocate și nejustificat tergiversate de a desfășura activitate comercială într-o măsură eficientă deoarece nu își pot permite să aibă un contabil pe un program de lucru deplin prezent în fiecare zi în oficiu pentru a întocmi facturi fiscale pentru partenerii de afaceri. Între timp, clienții de afaceri nu doresc să facă 2 călătorii la vânzător (să se întoarcă într-o altă zi pentru a obține factura fiscală). Astfel, preferă să cumpere de la companii mari.</p> <p>(c) utilizarea facturilor fiscale în special sunt problematice la procurările de valoare mică pentru întreprinderi, ceea ce complică mult toate procesele de lucru, dar și direcționează resursele umane spre proceduri birocratice în locul activității comerciale.</p>	
--	--	--	---	--

			<p>(d) în realitate din perspectivă juridică dar și a informației conținute factura fiscală dublează bonul fiscal eliberat de aparatul de casă și control. La fel este un nonsens și din punct de vedere al reglementării ținând cont de faptul că în esență sunt acte fiscale purtătoare de aceeași informație care se dublează și complică activitatea mediului de afaceri din Republica Moldova.</p> <p>(e) După cum este expus și mai jos, urmare analizei bunelor practici în statele UE nu au fost identificate țări care ar implementa un model analogic cu factura fiscală în domeniul activității antreprenoriale în speță între entități de drept privat.</p>	
--	--	--	---	--